

**«Солтүстік Қазақстан облысы, Ақжар ауданы, Талшық ауылында қатты
тұрмыстық қалдықтар полигонын салу» жұмыс жобасына ықтимал әсерлер
туралы есеп бойынша ескертулер мен ұсыныстардың ХАТТАМАСЫ
(жиынтық кесте)**

Жиынтық кестені жасау күні: 20.12.2023 ж.

Жиынтық кестені жасау орны: ҚР ЭТРМ ЭРБК Солтүстік Қазақстан облысы бойынша экология департаменті

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның атауы: ҚР ЭТРМ ЭРБК Солтүстік Қазақстан облысы бойынша экология департаменті

Мүдделі мемлекеттік органдардың ескертулері мен ұсыныстарын жинау туралы хабарлама күні: 23.11.2023 ж.

Мүдделі мемлекеттік органдардың ескертулері мен ұсыныстарын ұсыну мерзімі: 23.11.2023-13.12.2023 ж.

Мүдделі мемлекеттік органдардың ескертулері мен ұсыныстары

№	Мүдделі мемлекеттік орган	Ескертулер мен ұсыныстар
1	«Ақжар ауданы әкімі аппараты» КММ	Ұсынылған жоқ.
2	«СҚО әкімдігінің табиғи ресурстар және табиғат пайдалануды реттеу басқармасы» КММ..	Ескертулер мен ұсыныстар жоқ.
3	«Қазақстан Республикасы денсаулық сақтау министрлігі санитарлық-эпидемиологиялық бақылау комитетінің Солтүстік Қазақстан облысы санитарлық-эпидемиологиялық бақылау департаменті» РММ	Ұсынылған жоқ.
4	«ҚР экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі комитетінің Солтүстік Қазақстан облыстық орман шаруашылығы және жануарлар дүниесі аумақтық инспекциясы» РММ	Ескертулер мен ұсыныстар жоқ.
5	«ҚР экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі Су ресурстары комитетінің Су ресурстарын пайдалануды реттеу және қорғау жөніндегі Есіл бассейндік инспекциясы» РММ	Ұсынылған жоқ.

6	«Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің кәсіпкерлік және индустриялық-инновациялық даму басқармасы» КММ	Ескертулер мен ұсыныстар жоқ.
7	«СҚО әкімдігінің ветеринария басқармасы» КММ	«Солтүстік Қазақстан облысы Ақжар ауданының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі, автомобиль жолдары және тұрғын үй инспекциясы бөлімі» КММ қызметі көзделіп отырған жер учаскесінде «Солтүстік Қазақстан облысы, Ақжар ауданы, Талшық ауылында тұрмыстық қатты қалдықтар полигонын салу» мекенжайы бойынша орналасқан: Солтүстік Қазақстан облысы, Ақжар ауданы, Талдықорған ауылынан солтүстік-шығысқа қарай 2,7 км, географиялық координаттар шекараларында: 1 нүкте 53°039' 30.57761" С.Ш., 71° 056'08.80792" В.Д.; 2-нүкте 53°039' 20.48597" С.Ш., 71° 056'06.13437" В.Д., 3-нүкте 53°039' 30.04276" С.Ш., 71° 056' 03.43764" В.Д., 4-нүкте 53°039' 21.01742" С.Ш., 71° 056' 11.50953" В.Д., Сібір жаралы жерленген мал қорымдары жоқ.
8	«Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің ауыл шаруашылығы және жер қатынастары басқармасы» КММ	Ескертулер мен ұсыныстар жоқ. Бұл ретте, Солтүстік Қазақстан облысы, Ақжар ауданы, Талшық ауылында қатты тұрмыстық қалдықтар полигонын салуды жүзеге асыру кезінде бөлім жер учаскесін жер пайдаланушы ретінде Қазақстан Республикасы Жер кодексінің 65-бабында белгіленген талаптарды сақтауға, оның ішінде санитарлық және экологиялық талаптарға сәйкес келетін өндіріс технологияларын қолдануға, жер учаскесінің жер пайдаланушысы ретінде жер учаскесінің адам денсаулығына зиян келтіру, санитариялық-эпидемиологиялық және радиациялық жағдайдың нашарлауы, олар жүзеге асыратын қызметтің нәтижесінде экологиялық залал келтіру.
9	«ТЖМ өнеркәсіптік қауіпсіздік комитетінің СҚО бойынша департаменті» РММ	Ескертулер мен ұсыныстар жоқ.
10	«Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің мәдениет, тілдерді дамыту және архив ісі басқармасы» КММ	Аумақтарды игеру кезінде жер учаскелері бөлінгенге дейін тарихи-мәдени мұра объектілерін анықтау бойынша археологиялық жұмыстар жүргізілуі тиіс. Археологиялық жұмыстарды жүзеге асыру тәртібі мен шарттары «Археологиялық жұмыстарды жүзеге асыру ережелері мен шарттары» Қазақстан Республикасы Мәдениет және спорт министрінің 2020 жылғы 17 сәуірдегі № 95 бұйрығына сәйкес регламенттелген. Жергілікті және Республикалық маңызы бар тарих және мәдениет ескерткіштерінің орналасқан жері туралы ақпаратты «Әділет» ЖЗШ (Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің 2020 жылғы 12 мамырдағы № 111 Қаулысы) арқылы алуға болатынын қосымша хабарлаймыз. Жоғарыда баяндалғанның негізінде тарихи-мәдени мұра

		объектілерінің болуы немесе болмауы туралы мәселе бөлінген жер учаскесінде орындалған археологиялық жұмыс туралы ғылыми есеп берілгеннен кейін қаралатын болады.
11	«Солтүстік Қазақстан облысы бойынша экология департаменті» РММ	1. Ұсынылған ықтимал әсерлер туралы есептің жобасы (әрі қарай - есеп) Қазақстан Республикасы Экология, Геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 жылғы 30 шілдедегі № 280 бұйрығымен (әрі қарай - Нұсқаулық) бекітілген «экологиялық бағалауды ұйымдастыру және жүргізу жөніндегі Нұсқаулыққа» 2-қосымшаға сәйкес келтірілсін. 2. Нұсқаулыққа 2-қосымшаға сәйкес ықтимал әсерлер туралы есепке қамту саласын айқындау туралы қорытындының мазмұнын ескере отырып, ақпарат енгізілуге тиіс. Ұсынылған есепте қоршаған ортаға әсерді бағалауды қамту аясын айқындау туралы 2022 жылғы 10.06. № KZ36VWF00067895 қорытындыға (әрі қарай - қорытынды) сәйкес ақпараттың толық көлемі қамтылмайды. 3. 1.4-тармақта. Есепте жер санатын көрсету қажет. 4. Қорытындыны қамту саласының 3-тармағына сәйкес есепте ҚР Экологиялық Кодексінің (әрі қарай - ҚР ЭК) 224-бабының 6, 7-тармақтарына сәйкес көзделіп отырған қызмет түрін жүзеге асыру аумағында ауыз сумен жабдықтау үшін пайдаланылатын немесе пайдаланылуы мүмкін жерасты суларының, сондай-ақ олардың су жинау алаңдарының болуы/болмауы туралы уәкілетті органның ақпараты жоқ. Сондай-ақ, объектіні пайдалануға бергенге дейін жер асты суларының тереңдігін, бағытын, ағынының жылдамдығын анықтау бойынша зерттеулердің сипаттамасы жоқ, өйткені санитарлық талаптардың 119 - тармағына сәйкес полигонның жасыл аймағында (периметрі бойынша) ҚТҚ-ның жер асты суларына әсерін бақылау үшін бақылау ұңғымалары орнатылады, олардың бірі жер асты суларының ағыны бойынша полигоннан жоғары, полигоннан 1-2 ұңғыма төмен. 5. Есепте жер бетінен жер асты суларын анықтау және орнату деңгейі 3,6 м екендігі көрсетілген. қойма учаскесінде тереңдігі минус 0,8-ден минус 1,55 м-ге дейін, ауданы 0,88 га шұңқырдың (алаңның) құрылғысы жобаланады, Бұл м. а. бұйрығымен бекітілген «Өндіріс және тұтыну қалдықтарын жинауға, пайдалануға, қолдануға, залалсыздандыруға, тасымалдауға, сақтауға және көмуге қойылатын санитарлық-эпидемиологиялық талаптар» 98-тармағының талаптарына қайшы келеді. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 25 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-331/2020 (бұдан әрі-санитарлық талаптар) полигонды жер асты сулары 20 м-ден астам тереңдікте жатқан және сүзу коэффициенті тәулігіне 10 м-ден аспайтын өткізгіштігі төмен жыныстармен жабылған учаскелерде орналастырады.Полигон түбінің негізін жер асты сулары деңгейінің ең жоғары негізгі тұруынан кемінде 4 м орналастырады. Түбі мен қабырғалары гидрооқшаулағышпен реттеледі. 6. Есепте шұңқырдың тереңдігі туралы әртүрлі оқылымдар бар. Сәйкестендіру. 7. Ұсынылған құжаттарға сәйкес полигон құрамына

		шаруашылық-тұрмыстық аймақ және ҚТҚ көмуге арналған тікелей учаске (карта) кіреді: - Бақылау-өткізу пункті, - Түгендеу және жылжымалы ғимарат, - 4 орындық Автонавес, - Ауладағы дәретхана, - Радиациялық бақылау учаскесі, - Бақылау-дезинфекциялау ваннасы, - Көлемі 5,5 м3 резервуар-жинақтаушы, - Әрқайсысы 50 м3 болатын екі су ыдысы, - Дизель отынының резервуарларына арналған алаң, - Дизель генераторының алаңы, - Ағаш-өсімдік қалдықтарын компосттау учаскесі, - Қайта өңделетін шикізатты сұрыптау және дайындау алаңы, - Топырақ кавальерлері; - ҚТҚ сақтау учаскесі, - Контейнерлерді жууға арналған алаң, - Балшық қоймасы. Есепте сипаттама жоқ: мынадай объектілердің ұйымдастырылуы, техникалық сипаттамалары, орналасуы және пайдаланылуы: дизель отынының резервуарлары, балшық тұндырғыш, қайта шикізатты сұрыптау және дайындау алаңдары. Барлық алаңдарды, құрылыстар мен ғимараттарды көрсете отырып, объектінің картасын сызбасын ұсыну қажет. 8. «Су тұтыну және бұру балансы» 1.16-кестесінде және есептеулерде су тұтыну көлемі бойынша әртүрлі оқылымдар бар. Шаңды басу қажеттіліктері үшін құрылыс кезеңінде су тұтыну көлемін негіздеу қажет. 9. Есепте ҚТҚ-ның максималды тығыздалуына қол жеткізу, өрт қаупін азайту және полигонда шаңның пайда болуын азайту үшін қалдықтарды суару машинасының көмегімен (кұрғақ мезгілде) ылғалдандыру жүргізілетіні көрсетілген. Полигонды ылғалдандыруға, өрт сөндіруге, автокөлікті жууға арналған суды пайдалану көзін көрсету қажет. Техникалық қажеттіліктер үшін ауыз су сапасын пайдалануды болдырмау қажет. 10. Автокөлікті жууға арналған су шығынын есептеу кезінде күндер санын (365) негіздеу қажет. 11. Есепте қорытындыны қамту саласының 7-тармағына және ҚР ЭК 350-бабының талаптарына сәйкес сүзгіні жинау және бөлу технологиясының сипаттамасы жоқ. 12. Қорытындыны қамту саласының 7-тармағына сәйкес есепте депозитке салынған қалдықтарда пайда болатын фильтрат пен сарқынды сулардың мониторингі жүйесінің сипаттамасы жоқ. 13. Есепте сұрыптау процесінің сипаттамасы жоқ, бұл ҚР ЭК 350-бабының 7-тармағына қайшы келеді - қатты тұрмыстық қалдықтарды алдын ала сұрыптамай көмуге тыйым салынады. 14. Құрылыс жұмыстарын жүргізу кезеңінде топырақ-
--	--	--

		құнарлы қабатты (ПРС) алу жоспарлануда. Есепте ПРС сақтау орны көрсетілмеген. ҚТҚ қабаттарын оқшаулау үшін ПРС қолдануға жол берілмейтінін ескеру қажет. 15. Есепте полигон аумағында көлік құралдарын жууға арналған алаң салу жоспарланғаны көрсетілген. Осы алаңды жайластыру бойынша техникалық шешімдердің сипаттамасы жоқ. 16. Жер үсті және жер асты суларын қорғау жөніндегі іс шараларды қызметтің белгіленген сипатына сәйкес келтіру қажет. 17. Есепте ҚР экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2021 ж. 14.09. № 378 бұйрығымен (әрі қарай - әдістеме) бекітілген «полигонды пайдалану кезінде газ мониторингін жүргізу жөніндегі әдістемелер» 3-тармағына сәйкес метан мен көмірқышқыл газының фондық деңгейін зерттеу нәтижелері жоқ. 18. Есепте газ мониторингінің сипаттамасы, Әдістемеге сәйкес ұңғымалар мен мониторинг нүктелерінің орналасу схемасы жоқ. 19. Есепте тұрмыстық кәрізден кәріз ағындары ағызылатыны көрсетілген резервуар-жинақтағыш. Бұдан әрі ағынды сулардың қайда шығарылатынын көрсету қажет. 20. 1.8.6 бөлімінде. «Жер ресурстары және топырақ» топырақ сынамаларын алу нүктелерінің санын және іріктеу кезеңділігін көрсетпейді. 21. Есепте құрылыс және пайдалану процесінде өсімдіктер мен жануарлар әлеміне әсер ету күтілмейтіні көрсетілген, өйткені жұмыстар бастапқыда айтарлықтай антропогендік өзгерген аумақтарда жүргізілетін болады. «Есепті (базалық сценарийді) жасау сәтіндегі болжамды қозғалатын аумақтағы қоршаған ортаның жай-күйін сипаттау» бөлімінде жоғарыда көрсетілген өзгерістердің сипаттамасы жоқ. 22. 3.6-бөлімдерде жолды реконструкциялау және пайдалану жөніндегі жоспарланған қызмет сипатталады. 23. Қорытындыны қамту саласының 6-тармағына сәйкес есепте «полигонды пайдалану кестесі» жоқ. 24. 4-бөлім «мүмкін болатын елеулі әсерлердің сипаттамасы» жоспарланған қызметке сәйкес келуі керек. 25. 5.1-бөлімде. Есепте қалдықтардың жиналуының шекті мөлшерін негіздеу қажет. 26. 5.2-бөлімде. Есепте қалдықтарды көмудің шекті көлемін негіздеу қажет. 27. «Авариялық жағдайлардың туындауы» деген 6-бөлімде авариялық жағдайларды жою жоспары жоқ. 28. Есепте Нұсқаулыққа 2 қосымшаға сәйкес көзделген қызметті жүзеге асырудың ықтимал балама нұсқаларының сипаттамасы және көзделген қызметті жүзеге асырудың ұтымды нұсқасының негіздемесі жоқ. 29. Есепте қорытындыны қамту саласының 4-тармағына сәйкес атмосфералық ауаның ағымдағы жай-күйі бойынша зерттеулердің сипаттамасы жоқ. 30. «Көзделіп отырған қызметтің анықталған елеулі әсерін
--	--	---

		болғызбау, қысқарту, жұмсарту жөніндегі шаралардың сипаттамасы» деген 7-бөлімде жоғарыда көрсетілген іс-шаралар бойынша толық ақпарат қамтылмаған. 31. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м. а. 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 және ҚР ҚН бұйрығымен бекітілген көгалдандыру бойынша жоспарланған жұмыстарға (орны мен оның алаңына) «адамның тіршілік ету ортасы мен денсаулығына әсер ету объектілері болып табылатын объектілердің санитариялық-қорғау аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарға» сәйкес келтіру қажет 1.04-15-2013 «қатты тұрмыстық қалдықтарға арналған полигондар» (полигонның периметрі бойынша, ені 5-8 метр жолақта, бұталар мен ағаштарды отырғызу жобаланады). 32. Есепте полигонның СҚА шекарасында мониторинг кестесі жоқ. 33. ҚР ЭК 129-бабының 2-тармақшасы негізінде экологиялық сақтандыру шартын жасасуды көздеу қажет. Есепте міндетті экологиялық сақтандыру туралы ақпарат жоқ. 34. Полигонды жобалау кезінде ҚР ҚН талаптарын сақтауды көздеу қажет 1.04-15-2013 «қатты тұрмыстық қалдықтарға арналған полигондар», ҚР СТ 3696-2020 «қуаты аз қатты тұрмыстық қалдықтарға арналған полигондар. Талаптар». 35. Есепте қысқаша техникалық емес түйіндеме жоқ. 36. ҚР ЭК 39-бабы 4-тармағының талаптарын ескеру қажет - эмиссиялар нормативтері I және II санаттағы объектілерге жататын жекелеген стационарлық көздер бойынша қоршаған ортаға әсерді міндетті бағалау жүргізілген жағдайда – ҚР ЭК 76-бабы 2-тармағының 3) тармақшасына сәйкес қоршаған ортаға әсерді бағалау нәтижелері бойынша қорытындыда көрсетілген тиісті шекті мәндерден аспайтын деңгейлерде белгіленеді 37. ҚР ЭК 77-бабына сәйкес ықтимал әсерлер туралы есепті құрастырушы, бастамашы қоршаған ортаға әсерлер туралы алынған мәліметтерді жасырғаны және қоршаған ортаға әсерді бағалау кезінде дәйексіз мәліметтер бергені үшін Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жауаптылықта болатынын ескеру қажет.
12	Мүдделі жұртшылық	Түскен жоқ.